

Evaluarea intermediară (Mit-term review) a Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027

Contextul evaluării

Raportul de evaluare intermediară (MTR) pentru Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 oferă o imagine de ansamblu asupra progresului înregistrat de program la data de 31.12.2024, cu accent pe evaluarea contribuției programului la prioritățile naționale în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNIESC), implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale (PEDS), reducerea disparităților socio-economice regionale, adresarea recomandărilor specifice de țară și progresul în realizarea obiectivelor de etapă, în conformitate cu obligațiile prevăzute de Regulamentul UE 2021/1060¹.

Evaluarea intermediară are ca scop principal analizarea acțiunilor programate și implementate în cadrul programului, din prisma coerenței, relevanței și eficacității, fiind examinată, printre altele, necesitatea de a opera modificări ale programului pentru a ține cont de noile provocări identificate de la începutul perioadei de programare.

Cum contribuie Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 la dezvoltarea regiunii?

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 susține transformarea regiunii prin investiții strategice în inovare, digitalizare, infrastructură, mobilitate urbană, educație, turism și regenerare urbană, prin intermediul celor 8 priorități definite în cadrul programului.

Din analiza intermediară realizată în cadrul Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 se observă **progrese semnificative în implementarea acestuia, mai ales din perspectiva lansării apelurilor de proiecte și contractării**, deși există și unele provocări legate de interesul mai scăzut al anumitor potențiali beneficiari.

Evaluarea arată că **performanța Programului Regional Sud-Vest Oltenia în selectarea operațiunilor este mai bună decât media programelor aferente altor regiuni mai puțin dezvoltate din România și din toate statele membre UE**. Totuși, această performanță nu a produs încă consecințe tangibile asupra performanței cheltuielilor. Doar în cazul RSO 2.1 (eficiență energetică), performanța PR SV Oltenia din

¹ Regulamentul UE 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize

punct de vedere al resurselor cheltuite este similară cu cea înregistrată de programele regionale din regiunile mai puțin dezvoltate din România, dar sub performanța înregistrată de programele din regiunile mai puțin dezvoltate din UE.

Principalele realizări, atinse la nivelul întregului program, vizează:

Apeluri de proiecte: au fost lansate 36 (inclusiv apelurile pentru strategii teritoriale) apeluri de proiecte la nivelul întregului program, reprezentând peste 1 mld. Euro sau 80% din alocarea financiară totală a programului.

Contractare: valoarea nerambursabilă (FEDR+BS) a contractelor semnate până la 31.12.2024 este de 751 mil. EUR, ceea ce corespunde unui procent de peste 60% din bugetul total alocat programului.

Plăți efectuate: s-au efectuat plăți în valoare de 37,8 mil. EUR, (FEDR+BS) reprezentând doar 5,04% din valoarea nerambursabilă a proiectelor contractate.

Totalul cheltuielilor autorizate de AM PR SV Oltenia:
23.572.045,57 EURO.

Printre **factorii care favorizează implementarea Programului** se numără: planificarea adecvată a calendarului de lansare a apelurilor de proiecte care a condus la atingerea unui stadiu avansat al demarării apelurilor de proiecte. În pofida întârzierilor cauzate de modificările legislative, procesul de depunere, evaluare și contractare a proiectelor se desfășoară într-un ritm favorabil; experiența deținută de beneficiari în implementarea anterioară a unor proiecte similare; relația de comunicare și colaborarea strânsă dintre beneficiari și Autoritatea de Management; schimbul de experiență, sprijinul și expertiza Băncii Mondiale/MIPE sunt foarte importante în orientarea activităților programului, mai ales în această perioadă de programare când Agențiile de Dezvoltare Regională au devenit Autorități de Management; utilizarea costurilor simplificate în cadrul programului.

Pe de altă parte, **factorii care au creat dificultăți sau întârzieri în implementarea proiectelor/Programului** sunt: schimbările legislative și impactul acestora asupra calendarului apelurilor de proiecte; provocările legate de timpul necesar pentru obținerea autorizațiilor și avizelor tehnice, care reprezintă un obstacol semnificativ, prelungind fazele premergătoare implementării proiectelor; complexitatea procedurilor de achiziții publice care creează dificultăți asupra beneficiarilor, mai ales în situațiile în care există contestații

și o întârziere în selecția contractanților, ceea ce determină întârzieri în execuția proiectelor; dificultăți în monitorizarea și raportarea anumitor indicatori de către beneficiari; provocări privind utilizarea platformei MySMIS 2021.

Printre factorii care ar putea împiedica atingerea obiectivelor proiectelor/ Țintelor finale ale indicatorilor au fost identificați: capacitatea administrativă redusă a beneficiarilor (în special în cazul beneficiarilor noi, fără experiență anterioară în implementarea proiectelor prin POR); derularea în paralel a mai multor proiecte, cu finanțări din surse diferite, care ar putea genera o prioritizare a anumitor proiecte în detrimentul altora; schimbări în ipotezele de lucru folosite în cuantificarea indicatorilor; creșterea prețurilor pe piață și derularea procedurilor de achiziții publice.

Contribuția programului la implementarea Recomandărilor Specifice de țară

Capacitate administrativă și guvernanță: PR SV Oltenia alocă resurse financiare importante pentru dezvoltarea și consolidarea capacității administrative la nivelul *instituțiilor implicate în sistemul de management și control* al programului, prin organizarea de întâlniri de lucru, schimburi de experiență și bune practici, respectiv prin sesiuni specifice de instruire în domenii de interes pentru accesarea și implementarea fondurilor structurale (ex. achiziții publice, management de proiect, competențe tehnice, ajutor de stat etc.). Totodată, programul sprijină întărirea capacității administrative la nivelul *beneficiarilor și potențialilor beneficiari/partenerilor regionali*, prin organizarea de sesiuni specifice de instruire (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.), în scopul îmbunătățirii cunoștințelor și competențelor în ceea ce privește pregătirea proiectelor și implementarea eficientă a intervențiilor finanțate. Potrivit datelor de monitorizare (31 decembrie 2024), în cadrul Priorității 8 – Asistență tehnică, au fost contractate 2 proiecte dedicate consolidării capacității instituțiilor implicate în managementul PR SV Oltenia și a beneficiarilor/partenerilor regionali. Prin proiectele contractate se vor sprijini 100 de locuri de muncă echivalent normă întreagă (indicator de realizare SV180) și se vor instrui 263 de persoane - personal AM, suport și beneficiari în legătură cu PR SV Oltenia 2021-2027 (SV183).

Competitivitatea întreprinderilor și activitatea de CDI: la nivelul programului s-au alocat resurse financiare importante, de peste 181 mil. euro, pentru îmbunătățirea sustenabilității și creșterea competitivității IMM-urilor, respectiv crearea de locuri de muncă. Prin proiectele contractate până la finalul anului 2024, se estimează că vor fi înregistrate 51 de întreprinderi beneficiare ale sprijinului financiar, cu cifră de afaceri crescută. Pe de altă parte, pentru a răspunde recomandărilor specifice de țară privind intensificarea investițiilor în sectorul CDI, PR SV Oltenia sprijină, prin intervențiile planificate la nivelul Priorității 1 (OS 1.1), stimularea investițiilor în activități de cercetare-dezvoltare și încurajarea inovării în rândul întreprinderilor, în scopul creșterii performanței acestora și a transformării lor într-un mod inteligent și sustenabil.

Eficiența energetică: în conformitate cu recomandările privind tranziția verde, PR SV Oltenia susține investiții substanțiale pentru asigurarea/creșterea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale și clădirilor publice, inclusiv măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie. În ceea ce privește clădirile publice, programul prioritizează la finanțare clădirile cu funcții sociale - spitale, infrastructura educațională și infrastructura socială.

Transport urban durabil: PR SV Oltenia susține, în cadrul Priorității 4 (OS 2.8), intervenții dedicate îmbunătățirii eficienței și atractivității sistemului de transport public local și încurajarea modurilor de transport active (ex. trasee pentru pietoni, infrastructură pentru ciclism, sisteme de închiriere biciclete etc.). Datele de monitorizare aferente lunii decembrie 2024 indică faptul că, la nivelul Priorității 4, au fost contractate 16 proiecte care promovează mobilitatea urbană multimodală sustenabilă, a căror valoare nerambursabilă depășește 58 mil. euro și reprezintă 48,84% din alocarea financiară totală dedicată acestei priorități.

Reducerea disparităților teritoriale și dezvoltarea zonelor urbane mici: PR SV Oltenia promovează dezvoltarea integrată și inclusivă a zonelor urbane și zonelor urbane funcționale, prin acordarea de sprijin specific pentru provocări economice, sociale și de mediu, inclusiv prin abordarea problemelor care vizează promovarea culturii, valorificarea patrimoniului natural și dezvoltarea infrastructurii de turism.

Relevanța programului față de nevoile prioritare ale regiunii

Activitățile de evaluare arată că acțiunile planificate sunt în continuare coerente cu nevoile și provocările regiunii Sud-Vest Oltenia, așa cum au fost acestea evidențiate de analiza socio-economică actualizată, realizată în cadrul raportului. Intervențiile programului continuă să fie relevante în raport cu problemele esențiale ale regiunii, cum ar fi îmbunătățirea competitivității economice, creșterea coeziunii sociale și îmbunătățirea accesibilității, fiind adaptate caracteristicilor specifice regionale, inclusiv diversității economice și diferențelor de dezvoltare între județele componente.

În domeniul *inovării și competitivității*, regiunea Sud-Vest Oltenia necesită în continuare sprijin pentru dezvoltarea sectorului de cercetare-dezvoltare și stimularea sectorului privat. Intervențiile propuse pentru consolidarea sectorului CDI și sprijinirea IMM-urilor în procesul de transformare digitală sunt esențiale pentru îmbunătățirea competitivității regiunii și pentru facilitarea adaptării acesteia la noile provocări economice. De asemenea, provocările din domeniul *energiei* sunt evidente, iar eficiența energetică rămâne o prioritate esențială. Regiunea are în continuare nevoie de investiții pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și rezidențiale, precum și pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport public ecologic. Aceste măsuri vor contribui la reducerea emisiilor de carbon și vor sprijini tranziția către un model economic verde, în acord cu obiectivele de decarbonizare stabilite la nivel european.

În domeniul *educației*, regiunea continuă să se confrunte cu un decalaj între mediul urban și rural, iar infrastructura școlară din zonele rurale rămâne insuficientă. Prin urmare, măsurile pentru îmbunătățirea accesului la educație și modernizarea infrastructurii educaționale sunt esențiale pentru a asigura șanse egale tuturor cetățenilor regiunii și pentru a sprijini dezvoltarea pe termen lung a resurselor umane. Totodată, *dezvoltarea teritorială sustenabilă* rămâne un element esențial pentru integrarea regiunii în viziunea unei economii verzi și echilibrate. Regenerarea urbană și promovarea turismului și a patrimoniului cultural reprezintă în continuare măsuri necesare pentru creșterea atractivității regiunii și pentru crearea unor oportunități economice și sociale noi. Aceste intervenții nu doar că vor sprijini revitalizarea zonei urbane, dar vor contribui și la dezvoltarea unui model economic local sustenabil, care să răspundă nevoilor actuale și viitoare ale locuitorilor regiunii.

Persistența nevoilor regionale a fost confirmată inclusiv în cadrul sondajului de opinie și interviurilor susținute cu beneficiarii și alți actori cheie ai programului, majoritatea respondenților consultați fiind de acord că provocările regionale, identificate în etapa inițială a elaborării programului, rămân în continuare valabile.

Contribuția la Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC)

PR SV Oltenia 2021-2027 sprijină în mod direct PNIESC prin investiții strategice în eficiența energetică, infrastructura verde-albastră și mobilitatea urbană durabilă, în cadrul priorităților 3 și 4 ale programului.

Cea mai mare contribuție la obiectivele PNIESC a fost identificată în cazul OS 2.1, care sprijină investițiile în renovarea aprofundată a clădirilor publice existente din mediul urban și rural și investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, dar și finalizarea proiectelor etapizate (clădiri publice, clădiri rezidențiale, iluminat public) din perioada precedentă de finanțare (acestea răspund condițiilor de sprijin stabilite anterior, dar vor contribui și la OS 2.1). Proiectele contractate la 31.12.2024 în cadrul acestui OS vor contribui la obiectivele PNIESC, prin **îmbunătățirea performanței energetice la nivelul a 213 locuințe și a 159.061 mp aparținând clădirilor publice. Pe termenul lung, rezultatele așteptate vizează reducerea consumului anual de energie primară la nivelul locuințelor și clădirilor publice vizate de intervenții și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.**

Contribuții indirecte au fost identificate și în cadrul OS 1.1, OS 1.3, OS 1.4 (P1), OS 3.2 (P5), OS 4.2 (P6), OS 5.1 și OS 5.2 (P7), care includ investiții relevante pentru obiectivele de mediu, chiar dacă nu ca activități principale ale proiectelor. Astfel, acțiunile sprijinite în cadrul OS 1.1 vizează inclusiv economia verde și economia circulară; în cadrul proiectelor de investiții productive aferente OS 1.3 pot fi realizate măsuri de creștere a eficienței energetice, ca măsuri complementare, și cu alocări financiare limitate iar în cadrul OS 1.4, personalul IMM-urilor și autorităților publice poate fi instruit inclusiv în domeniul competențelor

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

ecologice. În cazul OS 3.2, printre activitățile eligibile conexe se numără și parapetei pentru protecție, apărări de maluri și consolidări de versanți, bariere împotriva căderilor de pietre, perdele forestiere pentru protecția traficului față de efectele generate de condițiile meteorologice extreme, realizarea de alte investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme. Pentru OS 4.2, 5.1, 5.2, activitățile care vizează construcția/extinderea sau renovarea infrastructurii educaționale, culturale sau turistice, vor respecta prevederile legale privind performanța energetică a clădirilor.

Contribuția la Pilonul European al Drepturilor Sociale (PEDS)

Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 sprijină implementarea principiilor și contribuie semnificativ la implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale, prin sprijinirea unor priorități strategice și proiecte care promovează coeziunea socială, incluziunea și dezvoltarea economică în mod direct.

Acțiunile finanțate în cadrul programului contribuie la construirea unui sistem de educație mai accesibil, mai adaptat nevoilor pieței muncii și mai incluziv, în instituții nesegregate, în special pentru romi, elevi cu dizabilități. Proiectele implementate până la data de 31 decembrie 2024, au contribuit la atingerea următoarelor rezultate care pot sprijini și aduce *beneficii pentru grupurile vulnerabile*:

AUTORITATE DE MANAGEMENT
PROGRAMUL REGIONAL SV OLTENIA
www.adroltenia.ro
www.pr2021-2027.adroltenia.ro
facebook.com/adrsvoltenia

DEZVOLTĂM OLTENIA!

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene, a Guvernului României sau a Autorității de Management pentru Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027.

Sprijinirea a 44 de proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale și reducerea abandonului școlar

Crearea de facilități pentru persoanele cu dizabilități (inclusiv amenajarea unei camere în cămin destinată persoanelor cu dizabilități) care să contribuie la creșterea calității învățământului și a procesului educațional în cadrul a 2 proiecte

Modernizarea a 2 centre școlare pentru educație incluzivă, care sprijină desfășurarea activităților educaționale pentru copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale (CES)

Finanțarea a 4 proiecte care contribuie la sprijinirea, în mod deosebit și prioritar, a participării la procesul educațional de masă a copiilor din grupurilor vulnerabile/defavorizate, copii care se află în risc sporit de abandon școlar și de părăsire timpurie a școlii

Extinderea/reabilitarea/modernizarea /dotarea a 19 infrastructuri educaționale din mediul rural care sprijină creșterea accesibilității la o ofertă educațională adecvată și reducerea abandonului școlar și părăsirii timpurii a școlii pentru copii din mediul rural

Atingerea valorii de 1830 persoane pentru indicatorul referitor la capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate

Progresul în implementare și realizarea obiectivelor de etapă

În general, progresul în implementare este unul corespunzător pentru finalul anului 2024, majoritatea apelurilor de proiecte fiind lansate, cu numeroase proiecte aflate în fazele de aprobare și contractare. Totodată, se observă un interes crescut din partea potențialilor beneficiari pentru accesarea finanțărilor și o supra-depunere în cazul mai multor apeluri de proiecte (valoarea nerambursabilă a proiectelor depășește alocările programului). Mai mult, în primele luni ale anului 2025, urmează a fi lansate noi apeluri de proiecte pentru toate obiectivele și intervențiile neacoperite până în prezent.

Referitor la obiectivele de etapă pentru anul 2024, prin raportare la operațiunile puse în aplicare la 31.12.2024, valoarea acestora este zero, având în vedere că nu existau proiectele finalizate la acea dată. Cu toate acestea, se constată, **în baza operațiunilor selectate la 31.12.2024, atingerea unui nivel satisfăcător al țintelor.**

Recomandări

Printre recomandările care ar putea conduce la îmbunătățirea procesului de implementare și a performanței Programului se numără:

- În vederea consolidării ecosistemului de inovare și competitivitate regională, AM PR SV Oltenia 2021-2027 propune integrarea în Program, a unei **acțiuni de finanțare dedicată tehnologiilor strategice STEP**. Această măsură va fi sprijinită prin introducerea unei noi priorități în cadrul programului, respectiv Prioritatea 9. Tehnologii strategice, cu RSO 1.6 - Sprijinirea investițiilor care contribuie la obiectivele Platformei Tehnologii Strategice pentru Europa (platforma STEP).
- Pentru a răspunde Recomandărilor Specifice de Țară, PR SV Oltenia 2021-2027 propune includerea unei **acțiuni dedicate locuințelor sociale pentru grupuri vulnerabile**. Propunerea va fi integrată în cadrul Priorității 6 (care se va redenumi Educație modernă și incluziune) și a RSO 4.3 Promovarea incluziunii socio-economice a comunităților marginalizate, a gospodăriilor cu venituri reduse și a grupurilor dezavantajate, inclusiv a persoanelor cu nevoi speciale, prin acțiuni integrate care să vizeze locuințele și serviciile sociale.
- În ceea ce privește **îmbunătățirea performanței energetice**, dat fiind interesul ridicat al beneficiarilor pentru aceste categorii de intervenții, se recomandă finanțarea proiectelor aferente listei de rezervă aferente apelului *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice”*, OS 2.1, prin realocarea unei părți din fondurile disponibile în cadrul priorității 3, RSO 2.7, precum și lansarea unui nou apel *“Investiții în clădirile publice în vederea creșterii eficienței energetice – Apel 2”*.
- Se recomandă ca viitoarele activități de evaluare a impactului PR SV Oltenia să se concentreze și pe **diferențierea contribuției programului la atenuarea schimbărilor climatice (prin intervențiile care au vizat eficiența energetică, de exemplu) și la adaptarea la schimbările climatice**.
- **Organizarea de sesiuni de informare și sprijin pentru beneficiari**, în etapele mai avansate de implementare a proiectelor, care să faciliteze adresarea potențialelor probleme ce pot apărea, în condițiile în care este identificată această nevoie în rândul beneficiarilor/există interes din partea acestora.